

Lhotský dvůr na třeboňském panství

Vesnice Lhota ležící poblíž Dynína je poprvé v historii doložena ku dni 6. lednu 1355, kdy je uváděn Zdeněk ze Lhoty, který daroval bošileckému faráři obilní desátek ze dvou lánů náležejících k jeho dvoru ve Lhotě. Tam také mělo stát drobné vladycké sídlo. Z vladycké rodiny známe dále jména Přibík (1428), Jan (1450), Vilém (1452), Kuneš (1477).

Koncem 14. století se objevují názvy Česká Lhota a Německá Lhota. Ves Česká Lhota, nacházející se v místech dnešní Lhoty, patřila i v pozdějším období k Třeboni. Německá Lhota, jež ležela v místech dnešního Zábblatského rybníka, změnila koncem 14. století držitele. Z roku 1398 známe jako vlastníka Nedamíra ze Sudoměře. Součástí třeboňského panství se stala až v polovině 16. století. Při rozšiřování Zábblatského rybníka mezi léty 1580 a 1582 došlo k zatopení pozemků hospodářů z Německé Lhoty a také celá ves se ocitla pod vodou. V třeboňském urbáři z roku 1589 se proto Německá Lhota již vůbec neuvádí a místo ní je zapsán dvůr Lhota nad rybníkem Zábblatským, což je dnešní Lhotský dvůr. Česká Lhota pak v tomto období ztratila svůj přídomek Česká.

Dnešní Lhotský dvůr (v pramenech též Lhotta Hof či Lhoter Mayerhof) byl postaven roku 1590, jak vyplývá ze zpráv třeboňského hejtmána Václava Špulříze z Jiter, které zaslal svému pánovi. V roce 1613 nechal Jan Jiří ze Švamberka postavit nedaleko ode dvora ovčín. Dohled nad stavbou svěřil svému hejtmánovi Seifriedovi Metzgerodovi z Reichwaldu. Během třicetileté války byl celý poplužní dvůr zničen. Nový z kamene vznikl až za Schwarzenbergů roku 1693. Zároveň k němu připadl největší díl někdejších selských pozemků. Před zánikem poddanství patřilo k Lhotskému dvoru 546 strychů polí, 232 strychů luk a 24 strychů pastvin. Třeboňská vrchnost zde pečovala o dva koně, 40 volů, 46 jalovic, 681 ovcí a 30 krav. V objektu se nacházely tou dobou byty poklasného a skopčáka (německy Hammelknecht). U dvora robotovali poddaní z Dynína, Lhoty a Mazelova.

V 19. i 20. století museli majitelé dvora provést nejrůznější opravy. V roce 1834 byl opraven poškozený krov na ovčínu. Roku 1841 se dočkalo obnovy zčásti vyhořelé obydlí šafáře a poklasného. V roce 1847 vyrostl nový seník na Zábblatské louce. Roku 1881 byla zřízena malá lednice ve stodole, v roce 1898 obnoven kravín a o rok později znovu vybudován seník na Zábblatské louce. Roku 1914 byl Lhotský dvůr opatřen hromosvodem a byl opraven shořelý krov na stájích.

Knížata ze Schwarzenbergu přišla o dvůr během provádění pozemkové reformy, kdy ho zabavil nový československý stát. Jako zbytkový statek ho získal velkostatkář Josef Výborný. Roku 1930 Výborný připojil svůj dvůr k elektrické síti ve vsi Lhotě. V roce 1938 koupila Lhotský dvůr rodina Kirianova, jimž ho vyvlastnili komunisté. Potomci původních držitelů se dočkali v devadesátých letech 20. století navrácení značně zchátralých a zubožených budov. V současnosti je objekt prázdný.

Prameny:

SOA Třeboň, Vs Třeboň, sign. I C 6 W gama 1.

SOA Třeboň – pracoviště Č. Krumlov, SÚSS Č. Budějovice, kart. č. 313.

Soka Č. Budějovice, ObÚ Lhota, kn. č. 1.

Šumavské hračky firmy BOHEMIA WERKE na fotografiích Josefa Seidela v Regionálním muzeu v Českém Krumlově

V rámci výstavy „Šumavské obrázky z ateliéru Seidel“, představující tradiční výrobu dřevěných hraček ve firmě BOHEMIA WERKE WATZLAWICK v Kašperských Horách na Šumavě, si mohou návštěvníci prohlédnout vedle několika replik hraček firmy Watzlawick i celou řadu fotografií, kterou Josef Seidel pořídil při tvorbě katalogu určeného k propagaci výrobků v letech 1930 až 1931.

Expozice, kterou můžete navštívit až do 13. ledna 2008, podává důkaz o tom, že tvorba fotografa Josefa Seidela nepředstavuje zdaleka jen fotografie. Dochované unikátní dílo krumlovského fotografa slouží rovněž k poznávání Šumavy. Slova, přirovnávající Seidelův archiv k dlouho utajovanému pokladu, se uskutečněním této muzejní expozice opět potvrzují. Celá řada historiků, znalců a obdivovatelů Šumavy neměla o existenci firmy Bohemia Werke Watzlawick donedávna ani tušení.

Výstava vznikla náhodným otevřením pouhých čtyř krabiček během rozsáhlého stěhování mobiliáře domu v roce 2006. Důvodem k jejich otevření byl nikomu nic neříkající nápis Watzlawick Bergreichenstein. Podle přibližného odhadu se v souboru nachází přibližně pět tisíc podobných krabiček a desetitisíce volně uskladněných negativů. Mgr. Ivanu Slavíkovi z RM v Českém Krumlově, který je zároveň autorem výstavy, se podařilo zapůjčit model továrny i originály výrobků. Na modelu si návštěvník představí rozlehlost firemního areálu podél Losenického potoka. Originály dokazují to, co je vidět na fotografiích a reklamních materiálech, vysokou řemeslnou zručnost šumavských dělníků a vynalézavost autorů výrobků. Část výstavy je věnována prezentaci vývoje prací na projektu budoucího Muzea Fotoatelier Seidel v Českém Krumlově.

Výstava vznikla ve spolupráci Regionálního muzea v Českém Krumlově, Českrumlovského rozvojového fondu, Böhmerwaldmuseum Wien a rodiny Watzlawick. Je součástí Bavorské zemské výstavy Zwiesel 2007 s názvem Bavorsko - Čechy, 1500 let sousedství.